

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 482 din 18 iunie 2001 Chișinău

Cu privire la măsurile de profilaxie și combatere a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală

Întru executarea legilor nr.1513-XII din 16 iunie 1993 privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației și nr.1460-XII din 25 mai 1993 cu privire la profilaxia maladiei SIDA, Guvernul Republicii Moldova HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă, conform anexei, Programul național de profilaxie și combatere a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pe anii 2001-2005.

2. Se autorizează consiliile județene, consiliul municipal Chișinău și comitetul executiv al U.T.A. Găgăuzia:

să elaboreze, să aprobe și să asigure realizarea programelor teritoriale de profilaxie și combatere a. infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pe anii 2001-2005;

să creeze comisii teritoriale pentru profilaxia și combaterea infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală abilitate cu funcții de organizare și control asupra realizării Programului național de profilaxie și combatere a infecției HIV/SIDA și a infecțiilor cu transmitere sexuală.

3. Finanțarea Programului național de profilaxie și combatere a infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală pe anii 2001-2005 se va efectua din bugetul de stat, bugetele unităților administrativ-teritoriale și din contribuțiile organizațiilor internaționale, donații și granturi.

4. Se abrogă Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.692 din 9 octombrie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr.5-6, art.16) și punctul 5 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.843 din 30 iulie 1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.75-76, art.755).

Prim-ministru al Republicii Moldova

VASILE TARLEV

Contrasemnat

Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul finanțelor
Ministrul sănătății ..

Andrei CUCU
Mihail Manoli
Andrei Gherman

Anexă la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 482 din 18 iunie 2001

PROGRAMUL NAȚIONAL DE PROFILAXIE ȘI COMBATERE A INFECȚIEI HIV/SIDA ȘI INFECȚIILOR CU TRANSMITERE SEXUALĂ PE ANII 2001-2005

INTRODUCERE

Răspândirea infecției HIV/SIDA și ITS în Republica Moldova în ultimii ani a căpătat un caracter epidemic. La 01.01.2000 în Republica Moldova au fost depistate 1034 persoane infectate cu virusul HIV, 26 din ele au făcut maladia SIDA, 20 au decedat de SIDA. Republica Moldova în cadrul statelor CSI ocupă locul III după Ucraina și Belarusia după nivelul incidenței infecției HIV/SIDA în rândurile populației.

Practic procesul epidemic este desfășurat în toate teritoriile administrative. Analiza situației mărturisește despre răspândirea infecției HIV/SIDA în rândurile persoanelor consumatoare de droguri intravenos - 84%. Calea sexuală de răspândire se realizează în 14% cazuri. Nivelul înalt a infecțiilor cu transmitere sexuală (ITS), îndeosebi a bolii sifilis, hlamidiozelor, trihomoniozei și nivelul scăzut de diagnostic al ITS favorizează pronosticul nefavorabil al răspândirii infecției HIV/SIDA pe calea sexuală.

Proiectul Programului Național de profilaxie și combatere infecției HIV/SIDA și ITS a fost elaborat în baza analizei situației epidemice, analizei realizării Programului Național aprobat de Guvernul Republicii Moldova în 1995 și altor activități în acest domeniu. La elaborarea proiectului a contribuit echipa națională creată de către Ministerul Sănătății al RM și Grupul Tematic ONUSIDA în Republica Moldova cu participarea reprezentanților ministerelor, departamentelor și organizațiilor non-guvernamentale. Elaborarea proiectului a fost susținut tehnic și financiar de către Programul Global ONUSIDA.

Proiectul Programului Național este îndreptat și se concentrează asupra ameliorării situației, prevenirii infecției HIV/SIDA și ITS în rândul tineretului, a grupurilor vulnerabile, în primul rând a consumatorilor de droguri intravenos, asigurării inofensivității hemotransfuziilor, intervențiilor și manoperelor medicale (profilaxia nozocomială). Strategiile prioritare identificate și incluse în Programul Național sunt:

1. Determinarea și elaborarea politicii naționale în domeniul infecției HIV/SIDA și ITS;
2. Prevenirea răspândirii infecției HIV/SIDA în rândurile consumatorilor de droguri;
3. Prevenirea infecției HIV/SIDA și ITS în rândurile tineretului;
4. Asigurarea inofensivității hemotransfuziilor, intervențiilor și serviciilor de asistență medicală;
5. Prevenirea transmiterii infecției HIV/SIDA și ITS pe cale sexuală;
6. Prevenirea transmiterii infecției HIV/SIDA și ITS de la mama la făt (perinatală);
7. Asigurarea asistenței medicale și susținerea socială a persoanelor infectate cu HIV, bolnavilor de SIDA și membrilor familiilor lor;
8. Supravegherea epidemiologică, monitoringul de stat asupra infecției cu HIV/SIDA și ITS.

Programul Național a fost elaborat ca un document flexibil, menit să orienteze activitatea națională multisectorală privind HIV/SIDA și ITS în perioada 2001-2005. Programul prevede implicarea și interacțiunile Ministerelor, Departamentelor, ONG-urilor, organizațiilor internaționale ca parteneri în realizarea activităților. Rolul coordonator al Programului va fi realizat prin activitatea Comisiei interdepartamentale multisectorale.

Finanțarea Programului pe parcursul a 5 ani se prevede în suma de 111,707 mln lei, inclusiv acoperirea din bugetul de stat 44,465 mln lei (42,39%) și 67,243 mln lei din proiecte, granturi etc.

	STRATEGIILE PRIORITARE	ACTIVITĂȚILE
1.	Determinarea și elaborarea politicii naționale în domeniul infecției HIV/SIDA și ITS.	
2.	Prevenirea răspândirii infecției HIV/SIDA în rândurile consumatorilor de droguri.	<p>1. Combateră traficului ilicit de droguri.</p> <p>2. Accesibilitatea populației în general și consumatorilor de droguri în special la informații privind dauna narcomaniei și infecției HIV/SIDA pentru sănătate și măsurile de profilaxie.</p> <p>3. Implementarea programelor bazate pe strategia "Diminuarea noxelor" în rândurile persoanelor consumatoare de droguri.</p>
3	Prevenirea infecției HIV/SIDA și ITS în rândurile tineretului.	<p>1. Accesibilitatea la informație.</p> <p>2. Implementarea în programul de instruire a compartimentului "Sexualitate, prevenirea HIV/SIDA, ITS și narcomaniei".</p>
4.	Asigurarea inofensivității hemotransfuziilor, intervențiilor și serviciilor de asistență medicală.	<p>1. Prevenirea transmiterii infecției HIV și altor infecții transmise prin sânge în instituțiile sanitare.</p> <p>2. Asigurarea sterilității echipamentelor, instrumentelor, materialelor folosite în procesul de acordare a asistenței medicale.</p>
5.	Prevenirea transmiterii infecției HIV/SIDA și ITS pe cale sexuală.	<p>1. Educația, conștientizarea, formarea și promovarea comportamentului sexual inofensiv.</p> <p>2. Accesibilitatea asistenței medicale necesare persoanelor cu maladii sexual transmise.</p> <p>3. Asigurarea cu prezervative la preț accesibil.</p>
6.	Prevenirea transmiterii infecției HIV/SIDA și ITS de la mama la făt (perinatală)	<p>1. Accesibilitatea femeilor de vârstă fertilă la informație privind riscul de transmitere a infecției HIV/SIDA, ITS și planificarea familiei.</p> <p>2. Educația, instruirea și formarea concepției "Copilul sănătos".</p> <p>3. Asigurarea cu prezervative la preț accesibil.</p> <p>4. Accesibilitatea femeilor gravide HIV+ la tratamentul profilactic specific cu preparate antiretrovirale.</p>
7.	Asigurarea asistenței medicale și susținerea socială a persoanelor infectate cu HIV, bolnavilor de SIDA și membrilor familiilor lor.	<p>1. Asigurarea asistenței medicale calificate, inclusiv cu preparate specifice antiretrovirale.</p> <p>2. Sprijinul social persoanelor infectate cu HIV, bolnavilor de SIDA și membrilor familiilor lor.</p>

8.	Supravegherea epidemiologică, monitoringul de stat asupra infecției cu HIV/SIDA și ITS	1. Monitoringul diferitor grupuri la nivel național, teritorial, populațional inclusiv cu risc major de molipsire. 2. Evaluarea situației epidemiologice, elaborarea măsurilor adecvate, controlul realizării și evaluarea eficacității.
----	--	---

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI:

REDUCEREA INTENSIFITĂȚII RĂSPÂNDIRII INFECȚIEI HIV/SIDA, MORBIDITĂȚII PRIN MST ȘI AMELIORAREA SITUAȚIEI EPIDEMIOLOGICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA;

MINIMALIZAREA CONSECINȚELOR INFECȚIEI HIV/SIDA LA NIVEL INDIVIDUAL DE COMUNITATE ȘI SOCIETATE;

MAJORAREA RESPONSABILITĂȚII STATULUI ÎN EFECTUAREA ACTIVITĂȚILOR DE PREVENIRE, ACORDARE A ASISTENȚEI MEDICALE, SOCIALE , PSIHOLOGICE, JURIDICE, REABILITARE ȘI IMPLICAREA LARGĂ A ORGANIZAȚIILOR NON GUVERNAMENTALE ÎN REALIZAREA ACTIVITĂȚILOR.

STRATEGIA 1

DETERMINAREA POLITICEI NAȚIONALE ÎN DOMENIL INFECȚIEI HIV/SIDA ȘI MST

SCOPUL - Determinarea priorității infecției HIV/SIDA și ITS ca problemă prioritară a sănătății publice la nivel Statal, formarea sistemului de susținere statală și politică, finanțarea necesară a activităților de prevenire.

Infecția HIV/SIDA și ITS prezintă un pericol real pentru sănătatea publică influențând negativ la dezvoltarea societății. Aspectele medicale ale infecției HIV/SIDA și ITS constituie 10-15%, realizarea complexă și operativă a măsurilor de prevenire depinde de participarea ministerelor, departamentelor, organelor administrației publice locale, organizațiilor nonguvernamentale, organismelor internaționale și persoanelor particulare. Aprecierea și recunoașterea priorităților drepturilor omului inclusiv minorităților sexuale și altor grupuri cu comportament de risc sporit de molipsire, perfectarea legislației, excluderea elementelor represive care sunt neeficace va favoriza lucrul profilactic și va contribui la ameliorarea situației la infecția HIV/SIDA și ITS.

ACTIVITĂȚILE

1. Crearea Comisiei Naționale interdepartamentale multisectorale de profilaxie a infecției HIV/SIDA și MST. Asigurarea efectuării activităților multisectorale.
2. Aprecierea infecției HIV/SIDA și ITS ca problemă prioritară pentru sănătatea publică și cu acțiune negativă asupra dezvoltării societății.
3. Determinarea infecției HIV/SIDA și ITS ca problemă prioritară a sistemului sănătății publice care influențează negativ asupra dezvoltării societății.
4. Realizarea Legii Republicii Moldova “Cu privire la profilaxia maladiei SIDA”.

5. Perfectarea actelor legislative cu privire la prostituție, homosexualism și narcomanie.
6. Elaborarea Programelor teritoriale de profilaxie a infecției HIV/SIDA și ITS.
7. Asigurarea finanțării prioritare și susținerii politice a activităților anti HIV/SIDA și anti MST.
8. Realizarea Programului Național de profilaxie a infecției HIV/SIDA și a MST
9. Crearea unui sistem prioritar gratis și accesibil pentru populație de informare, conștientizare și educație în promovarea modului sănătos de viață, prevenirii infecției HIV/SIDA, ITS și narcomaniei.

STRATEGIA 2 PREVENIREA RĂSPÂNDIRII INFECȚIEI HIV/SIDA ÎN RÂNDURILE CONSUMATORILOR DE DROGURI

SCOPUL - Consolidarea eforturilor statale, comunităților și individuale în combaterea narcomaniei și narcobusinessului, asigurarea condițiilor de diseminare ritmică a informației despre influența negativă asupra sănătății publice. Formarea comportamentului inofensiv a persoanelor consumatoare de droguri în scopul stopării răspândirii infecției cu HIV/SIDA în rândurile lor, partenerilor sexuali, pe cale perinatală și societății în întregime.

A C T I V I T Ă Ţ I L E

1. Combaterea traficului ilicit de droguri. Realizarea Programului Național de combaterea a narcomaniei și narcobusinessului.
2. Perfectarea actelor legislative în domeniul păstrării, preparării, realizării, consumului drogurilor.
3. Profilaxia primară în rândurile populației și persoanelor consumatoare de droguri. Educația populației și promovarea modului sănătos de viață. Introducerea în programele de învățământ preuniversitar compartimentului “profilaxia narcomaniei”.
4. Depistarea precoce și reabilitarea persoanelor cu risc sporit de consumare a preparatelor psihotrope.
5. Realizarea programelor de profilaxie a infecției HIV/SIDA în rândurile persoanelor consumatoare de droguri și grupurilor predispuse și obținerea încrederii lor în rolul și eficacitatea acestor programe.
6. Elaborarea și înaintarea proiectelor de programe bazate pe principiul “Diminuarea daunei în rândurile persoanelor consumatoare de droguri” ca măsuri complexe, multisectorale care prevăd activități educaționale, informative, consultative, schimbul seringilor și acelor, aprovizionarea cu prezervative și dezinfectante, formarea comportamentului inofensiv a persoanelor consumatoare de droguri și membrilor familiilor lor.
7. Elaborarea Hartiei “Tineretul secolului XXI - sănătos spiritual și liber de narcotice”.
8. Accesibilitatea la tratament, protecția socială și reabilitare a persoanelor consumatoare de droguri.

9. Pregătirea specialiștilor, elaborarea materialelor metodice și educaționale privind profilaxia primară și secundară a narcomaniei.

10. Efectuarea activităților profilactice în rândurile contingentelor militare, trupelor de carabinieri, în instituțiile penitenciare.

STRATEGIA 3 PREVENIREA INFECȚIEI HIV/SIDA ȘI ITS ÎN RÂNDURILE TINERETULUI

SCOPUL - Asigurarea continuă a efectuării măsurilor educaționale și de instruire în sexualitate, prevenția infecției HIV/SIDA, MST și narcomaniei ca un component integral al formării modului sănătos de viață .

ACTIVITĂȚILE

1. Perfectarea programelor educaționale și de instruire în sexualitate, prevenția infecției HIV/SIDA, ITS și narcomaniei pentru instituțiile de învățământ pre- și universitar.

2. Asigurarea instituțiilor de învățământ pre- și universitar cu materiale metodice și didactice la compartimentul dat.

3. Introducerea compartimentului "Sexualitate, prevenția HIV/SIDA, ITS și narcomaniei" în programele de învățământ a instituțiilor de învățământ pre- și universitar.

4. Pregătirea și reciclare cadrelor didactice.

STRATEGIA 4 ASIGURAREA INOFENSIVITĂȚII HEMOTRANSFUZIILOR ȘI SERVICIILOR DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ

4.1 SCOPUL - Prevenirea transmiterii infecției HIV și altor infecții transmisibile prin sânge în procesul acordării asistenței medicale cu folosirea transfuziilor de sânge și componentelor lui.

1. Perfectarea sistemului de selectare a donatorilor de sânge în scopul excluderii persoanelor din grupurile de risc

2. Implementarea sistemului statal de formare a rezervelor de sânge donat cu efectuarea controlului de laborator către anticorpi (antigeni) a virusurilor HIV1, HIV 2 peste 3 și 6 luni după donare pentru excluderea transmiterii virusului HIV prin intermediul hemotransfuziilor.

3. Reexaminarea indicațiilor de transfuzii a sângelui și preparatelor din sânge, asigurarea transfuziilor sângelui și preparatelor numai după testarea la HIV și altor maladii transmisibile prin sânge. Prioritatea transfuziilor substituenților de sânge, formarea băncii de sânge pentru autotransfuzii.

4. Efectuarea măsurilor pentru ameliorarea sănătății femeilor de vârstă fertilă (profilaxia maladiilor infecțioase, anemiilor etc.) care vor contribui la reducerea hemotransfuziilor.

ACTIVITĂȚILE

1. Elaborarea Programului Național de hemotransfuzii, crearea în centrele de transfuzii a condițiilor pentru formarea rezervelor permanente de sânge și preparate din sânge testat conform cerințelor OMS.
2. Elaborarea și implementarea standardelor naționale cu privire la hemotransfuzii.
3. Pregătirea personalului medical în problemele transfuziologiei aplicative.
4. Propagarea donării sângelui ca principiu uman.
5. Perfecționarea sistemului de selectare a donatorilor de sânge, lichide biologice, organe și țesuturi în scopul excluderii persoanelor din grupurile de risc.
6. Asigurarea laboratoarelor de testare a sângelui la HIV și altor maladii transmisibile prin sânge cu echipament contemporan, inclusiv pentru aprecierea încărcăturii virale (PCR), preparate diagnostice de performanță înaltă ce va reduce la minimum infectarea recipientilor.
7. Organizarea și înzestrarea cu echipament necesar a laboratoarelor de diagnostic SIDA și altor maladii transmisibile prin sânge în județele Soroca, Tighina, Ungheni și Taraclia.
8. Aprovizionarea instituțiilor sanitare cu sortimentul necesar de substituenți ai sângelui.

4.2 SCOPUL - Prevenirea transmiterii infecției cu HIV în instituțiile sanitare, în saloane cosmetice, de pedichiură și manichiură, frizerii.

ACTIVITĂȚILE

1. Fortificarea bazei material tehnice și acreditarea instituțiilor sanitare de stat, departamentale și private conform regulamentelor aprobate.
2. Asigurarea condițiilor igienice și antiepidemice la efectuarea intervențiilor și manoperelor medicale.
3. Revederea standardelor de dezinfecție și sterilizare a aparaturii și instrumentarului medical.
4. Finanțarea prioritară a instituțiilor sanitare și aprovizionarea cu un minimum necesar de echipament, aparatură, instrumentariu medical, dezinfectanți și detergenți.
5. Funcționarea sistemului permanent de monitoring și evaluare a regimului de lucru a aparaturii de sterilizare și calității prelucrării și sterilizării instrumentarului medical. Asistența tehnică postgaranție a echipamentului medical.
6. Crearea condițiilor pentru utilizarea rămășițelor preparatelor biologice și instrumentarului getabil.
7. Asigurarea personalului medical cu mijloace de protecție individuală și condiții inofensive de lucru. Automatizarea proceselor tehnologice și locurilor de muncă cu risc sporit de infectare. Efectuarea instructajului la locul de lucru la încadrarea în câmpul de muncă și periodic privind măsurile inofensive de lucru.

8. Reexaminarea programelor de pregătire și reciclare a personalului medical în instituțiile superioare de învățământ și colegiile medicale la compartimentul SIDA și ITS.

9. Includerea în programele de atestare a medicilor și personalului medical cu studii medii compartimentul "Etiologia, epidemiologia, patogeniza, clinica, diagnostica și profilaxia maladiei SIDA"

10. Inventarierea și licențierea instituțiilor cosmetice, frizeriilor, saloanelor de manichiură și pedichiură privind condițiile, înzestrarea serviciilor prestate și regimul de prevenire a răspândirii infecției HIV/SIDA și altor maladii contagioase.

STRATEGIA 5 PREVENIREA TRANSMITERII INFECȚIEI HIV/SIDA ȘI ITS PE CALE SEXUALĂ

SCOPUL - Crearea sistemului de educație sexuală și activități de prevenirea transmiterii și răspândirii infecției HIV/SIDA și ITS în grupurile cu risc sporit și societate.

ACTIVITĂȚILE

1. Introducerea în programele de studii ale instituțiilor de învățământ pre-universitar și universitar compartimentului obligatoriu "Sexualitatea, prevenirea infecției HIV/SIDA, MST și narcomaniei". Elaborarea programelor, materialelor metodice și didactice la acest compartiment.

2. Pregătirea specialiștilor ministerelor, departamentelor, administrației publice locale în aspectele educației populației, îndeosebi a tineretului în aspectele modului sănătos de viață, măsurilor de prevenire a infecției HIV/SIDA, ITS și narcomaniei.

3. Realizarea Programului național de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață. Accesibilitatea populației la informație privind situația infecției HIV/SIDA, ITS și măsurile de prevenire.

4. Informarea populației privind ITS, educația și propagarea sexului inofensiv, implicarea în aceste activități a organizațiilor non-guvernamentale, comunităților, mass-media.

5. Organizarea și petrecerea activităților în masă (show-concerte, activități teatrale, spectacole speciale, mese rotunde, victorine etc.) și activități speciale consacrate Zilei Mondiale de combatere SIDA.

6. Confectionarea și realizarea mărfurilor de consum curent (săculețe, maiouri, gentuțe etc.) cu simbolic tematic.

7. Accesibilitatea populației la asistența dermatovenerologică și integrarea activității serviciului dermatovenerologic cu serviciul medicinei primare în depistarea precoce a maladiilor sexual transmisibile, tratament și măsurile de prevenire.

8. Asigurarea diagnosticului și tratamentului eficace inclusiv gratuit bolnavilor cu MST din grupurile vulnerabile.

9. Educația și instruirea persoanelor din grupurile cu comportament riscant (prostitute, migranți, homosexuali etc.) privind profilaxia infecției HIV/SIDA și MST.

Pregătirea grupurilor de informatori din rândurile lor și implicarea în lucrul de profilaxie și educație.

10. Implementarea programelor de propagare a prezervativului ca remediu de profilaxie a HIV/SIDA, ITS și prevenirea gravidității nedorite. Accesibilitatea prezervativului pentru populație.

11. Organizarea și asigurarea funcționării unui sistem adecvat de comercializare a prezervativelor la preț accesibil pentru populație.

12. Efectuarea activităților profilactice în rândurile contingentelor militare, trupelor de carabinieri, în instituțiile penitenciare.

STRATEGIA 6

PREVENIREA TRANSMITERII INFECȚIEI HIV/SIDA ȘI ITS DE LA MAMA LA FĂȚ (PERINATALĂ)

SCOPUL - Diminuarea riscului de molipsire nou-născuților cu virusul HIV de la mamele HIV pozitive și bolnave de SIDA

ACTIVITĂȚILE

1. Instruirea bărbaților și femeilor de vârstă fertilă în problemele planificării familiei, utilizării prezervativelor și măsurilor de prevenție HIV/SIDA și ITS.

2. Accesibilitatea femeilor de vârstă fertilă la consultații specializate, testarea benevolă și confidențială la HIV și ITS.

3. Lucrul cu femeile HIV infectate și partenerii lor cu privire la planificarea familiei și riscul nașterii copiilor infectați.

4. Accesibilitatea la prezervative a familiilor cu persoane HIV pozitive.

5. Accesibilitatea femeilor gravide HIV pozitive și nou-născuților din mame infectate la terapia antiretrovirală specifică.

6. Pregătirea specialiștilor la capitolul "Infecția cu HIV și graviditatea". Introducerea compartimentului special în pregătirea medicilor obstetricieni și de familie.

STRATEGIA 7

ASIGURAREA ASISTENȚEI MEDICALE ȘI SUSȚINEREA SOCIALĂ A PERSOANELOR INFECTATE HIV, BOLNAVILOR DE SIDA ȘI MEMBRILOR FAMILIILOR LOR

SCOPUL 7.1 - Asigurarea accesibilității asistenței medicale persoanelor HIV pozitive și bolnavilor de SIDA orientată în menținerea stării sănătății și prelungirea de speranță a vieții.

SCOPUL 7.2 - Asigurarea sprijinului social persoanelor infectate cu HIV, familiilor lor prin accesibilitatea și desfășurarea serviciilor sociale. Ocrotirea drepturilor persoanelor HIV pozitive.

ACTIVITĂȚILE

1. Realizarea dreptului persoanelor infectate cu HIV și bolnavilor de SIDA la asistență medicală, asigurare socială și ocrotirea altor drepturi prevăzute de legislația în vigoare.
2. Organizarea secțiilor pentru persoanele infectate cu HIV și bolnavii de SIDA și asigurarea spitalizării, efectuării investigațiilor necesare și tratamentului specific antiretroviral în Spitalul clinic de boli infecțioase al MS "T. Ciorbă" și spitalul județean Bălți.
3. A lărgi spectrul diagnosticului de laborator al maladiilor SIDA asociate (oportuniste).
4. Elaborarea standardelor naționale cu privire la volumul și metodele de tratament a persoanelor HIV/SIDA, MST și maladiilor SIDA-asociate. Stabilirea unui minimum garantat de stat de asistență medicală și medicamentoasă specifică cu preparate antiretrovirale.
5. Aprobarea unui minimum garantat de stat de asistență socială persoanelor HIV infectate, bolnavilor cu SIDA și membrii familiilor lor.
6. Elaborarea și asigurarea cu recomandări practice privind îngrijirea persoanelor infectate cu HIV și bolnavilor de SIDA la domiciliu pentru membrii familiei și organizațiile non-guvernamentale.
7. Crearea serviciilor de informație (telefoane de încredere) pentru promovarea modului sănătos de viață, sprijinul psihologic a persoanelor cu HIV/SIDA, MST și bolnavilor de narcomanie.

STRATEGIA 8

SUPRAVEGHEREA EPIDEMIOLOGICĂ, MONITORINGUL DE STAT LA INFECȚIA HIV/SIDA ȘI ITS

SCOPUL - Monitoringul permanent a situației epidemiologice a infecției HIV/SIDA și ITS. Evaluarea situației, elaborarea măsurilor adecvate și controlul realizării Programului național

ACTIVITĂȚILE

1. Asigurarea supravegherii epidemiologice de stat a infecției HIV/SIDA și ITS la nivel statal și teritorial inclusiv supravegherii de santinelă a contingentelor cu risc epidemic sporit.
2. Asigurarea realizării dreptului cetățenilor Republicii Moldova și altor persoane la examenul medical la infecția HIV/SIDA, inclusiv anonim cu efectuarea consultării pre- și post-test.

3. Perfectarea controlului de stat asupra respectării legislației Republicii Moldova privind efectuarea măsurilor de prevenire a infectării populației în instituțiile sanitare de stat, departamentale și private, saloanele cosmetice, de manichiură și pedichiură, alte obiective cu risc epidemiologic sporit.

4. Asigurarea funcționării unui sistem permanent de realizare a măsurilor antiepidemice și profilactice în focarele infecției cu HIV/SIDA.

5. Revederea recomandărilor metodice cu privire la organizarea și efectuarea supravegherii epidemiologice a infecției HIV/SIDA.

EXECUTORII PRINCIPALI AI PROGRAMULUI

Executorii principali ai programului sunt Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, Ministerul Educației și Științei al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova, Compania de Stat "Teleradio-Moldova", organele administrației publice locale, mass-media, organizațiile non-guvernamentale - "AntiSIDA", "Tinerii pentru dreptul la viață" (Chișinău, Balți), "InfoSIDA" (Sângerei), "Mileniul III", "AntiHIV" (Chișinău) etc. Sarcinile de bază a executorilor sunt prezentate în anexă nr. 1 a Programului.

SARCINILE

MINISTERELOR ȘI DEPARTAMENTELOR ÎN REALIZAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL DE PROFILAXIE ȘI COMBATERE A INFECȚIEI HIV/SIDA ȘI INFECȚIILOR CU TRANSMITERE SEXUALĂ

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI ORGANELE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Crearea Comisiei Naționale și comisiilor teritoriale interdepartamentale multisectorale de profilaxie a infecției HIV/SIDA și ITS .

Monitoringul realizării Programului Național și programelor teritoriale de profilaxie a infecției HIV/SIDA și MST .

Elaborarea proiectelor de acte legislative privind grupurile de risc.

A prevede în bugetul republican și bugetele locale alocații financiare cu destinație specială pentru finanțarea strategiilor și activităților principale în problema SIDA și ITS (inofensivitatea hemotransfuziilor, diagnosticul, tratamentul, programe educaționale, elaborarea și editarea materialelor educaționale, echipament și instrumentariu medical, remedii de laborator etc).

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

Pregătirea și instruirea personalului medical în aspectele infecției HIV/SIDA și ITS.

Elaborarea proiectelor, standardelor, instrucțiunilor în problemele infecției HIV/SIDA și ITS.

Supravegherea epidemiologică a infecției HIV/SIDA și ITS, efectuarea măsurilor antiepidemice și profilactice.

Acordarea asistenței medicale persoanelor infectate cu virusul HIV și bolnavilor de SIDA și ITS.

Asigurarea inofensivității hemotransfuziilor, intervențiilor și manoperelor medicale.

Informația, conștiințizarea și educația populației în aspectele prevenirii infecției HIV/SIDA și ITS.

Suținerea, consultarea și conlucrarea cu organizațiile nonguvernamentale care activează în domeniul HIV/SIDA și ITS.

Conlucrarea cu organismele internaționale - UNAIDAS, OMS, Centrul European de supravegherea epidemiologică HIV/SIDA, Grupul tematic ONUSIDA în Republica Moldova, UNICEF, Fundația Soros, UNESCO etc.

Elaborarea și promovarea proiectelor în adresă organismelor internaționale pentru susținerea financiară și tehnică în realizarea activităților profilactice și educaționale în domeniul HIV/SIDA și ITS.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI ȘTIINȚEI AL REPUBLICII MOLDOVA

Asigurarea funcționării unui sistem continuu de instruire și educație a elevilor, adolescenților și tineretului în problemele sexualității și prevenirii infecției HIV/SIDA și ITS.

Întroducerea în programele de învățământ preuniversitar și universitar compartimentului "Sexualitate, prevenirea infecției HIV/SIDA, ITS și narcomaniei".

Organizarea permanent a ciclurilor de pregătire și reciclare a cadrelor didactice pe problemă în cauză.

Elaborarea și editarea materialelor metodice și didactice pentru profesori, elevi și studenți.

Antrenarea studenților instituțiilor de învățământ superior și colegiilor în activitățile de promovare a modului sănătos de viață, educație sexuală, prevenire a infecției HIV/SIDA, ITS și narcomaniei.

Formarea comportamentului sexual inofensiv, lucrul cu părinții. Formarea grupurilor de sprijin din rândurile părinților.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA

Combaterea traficului ilicit de droguri și narcobusinessului.

Instruirea efectivului pe problemele infecției HIV/SIDA, ITS. Introducerea obligatorie în programe de pregătire și reciclare a cadrelor compartimentul "Profilaxia SIDA, ITS și narcomaniei".

Asigurarea inofensivității intervențiilor și manoperelor în instituțiile medicale departamentale .

Efectuarea lucrului profilactic în medul populației, inclusiv în grupurile cu comportament de risc.

Asigurarea controlului pentru respectarea legislației cu privire la curmarea propagării pornografiei, violenței și narcomaniei.

MINISTERUL MUNCII, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI FAMILIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

Elaborarea unui minimum garantat de asistență socială și asigurarea sprijinului social persoanelor infectate cu HIV, bolnave de SIDA și membrii familiilor lor.

Coordonarea sprijinului social interdepartamental, cu administrația publică locală și organizațiile non-guvernamentale.

Asigurarea măsurilor de reabilitare socială a persoanelor cu comportament asociat cu riscul sporit de molipsire de HIV/SIDA și ITS.

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA

Prevederea și asigurarea suportului financiar al Programului prin alocații financiare cu destinație specială Ministerului Sănătății și altor Ministere pentru efectuarea activităților prevăzute în Programul Național de profilaxie și combatere a infecției HIV/SIDA și a infecțiilor cu transmitere sexuală.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA

Informarea prin intermediul ambasadelor, consulatelor a cetățenilor străini la deschiderea vizelor despre prevederile de bază a actelor legislative a Republicii Moldova referitor la infecția HIV/SIDA .

Asigurarea drepturilor și intereselor cetățenilor Republicii Moldova care se află peste hotare în aspectele prevenirii infecției cu HIV/SIDA.

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

Expertiza actelor legislative în profilaxia și combaterea maladiei SIDA și ITS în conformitate cu normele internaționale.

Apărarea drepturilor persoanelor infectate cu HIV și bolnavilor de SIDA.

Asigurarea unui sistem de profilaxie și combatere a infecției HIV/SIDA și ITS în instituțiile penitenciare

ORGANIZAȚIILE NON-GUVERNAMENTALE

Elaborarea și realizarea programelor educaționale, acordarea sprijinului și îngrijirii persoanelor infectate și bolnave de SIDA.

Efectuarea lucrului profilactic în rândurile contingentelor de risc majorat (prostituatoarele, narcomanilor, homo- și bisexualilor).

Organizarea și instruirea grupurilor de voluntari din rândurile persoanelor infectate cu HIV/SIDA narcomanilor și prostituatelor pentru efectuarea lucrului profilactic, educațional și de sprijin în rândurile acestor grupurilor vulnerabile.

Atragerea surselor financiare în realizarea proiectelor și programelor.

MASS-MEDIA

Crearea și realizarea programelor și emisiunilor speciale TV, radio și în presă de elucidare a problemei HIV/SIDA, MST și narcomaniei.

Organizarea companiilor de preîntâmpinarea discriminării, ostracismului social a persoanelor cu HIV/SIDA.

SURSELE POTENȚIALE DE FINANȚARE A PROGRAMULUI ȘI BUGETUL:

1. Bugetul Republican;
2. Bugetele locale;
3. Mijloacele financiare a organizațiilor internaționale;
4. Mijloacele financiare a organizațiilor non-guvernamentale;
5. Donațiile organizațiilor, instituțiilor și persoanelor particulare;
6. Mijloacele financiare a organizațiilor, întreprinderilor, instituțiilor cu diferite forme a proprietății.

BUGETUL PROGRAMULUI

Strategii, activități	2001	2002	2003	2004	2005	Total 2001- 2005	Acoperi rea din buget de stat	Acoperirea din alte surse	
								Din granturi aprobate	Din proiecte care vor fi înaintate
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Elaborarea programelor teritoriale (județene, municipale) de profilaxie a infecției HIV/SIDA și ITS	0,254 mln lei					0,254 mln lei	-	-	0,254 mln lei
Asigurarea inofensivității hemotransfuziilor și prevenirea transmiterii infecției HIV prin sânge	1,2 mln lei	1,2 mln lei	1,2 mln lei	1,2 mln lei	1,2 mln lei	6,0 mln lei	6,0 mln lei	-	-
Implementarea programelor bazate pe strategia "Diminuarea noxelor" în rândurile consumatorilor de droguri	0,414 mln lei	0,414 mln lei	0,4 mln lei	0,4 mln lei	0,4 mln lei	2,028 mln lei	0,200	0,828* mln lei	1,0 mln lei
Prevenirea transmiterii infecției HIV/SIDA și ITS	0,16 mln lei	0,16 mln lei	0,06 mln lei	0,06 mln lei	0,06 mln lei	0,5 mln lei	-	-	0,5 mln lei
Accesibilitatea diagnosticului și tratamentului persoanelor cu maladii sexual transmisibile	0,4 mln lei	0,4 mln lei	0,4 mln lei	0,4 mln lei	0,4 mln lei	2,0 mln lei	2,0 mln lei	-	-
Elaborarea și editarea materialelor educaționale	0,261 mln lei	0,261 mln lei	0,261 mln lei	0,261 mln lei	0,261 mln lei	1,305 mln lei	0,305 mln lei	-	1,0 mln lei
Asigurarea asistenței medicale calificate, inclusiv	18,396 mln lei	18,396 mln lei	18,396 mln lei	18,396 mln lei	18,396 mln lei	91,98 mln lei	30,66 mln lei	-	61,32 mln lei

cu preparate specifice antiretrovirale (300 persoane)									
Supravegherea epidemiologică, monitoringul de stat asupra infecției HIV/SIDA, inclusiv supravegherea de săntinelă a contingentelor cu risc epidemic sporit	0,55 mln lei	0,55 mln lei	0,55 mln lei	0,55 mln lei	0,55 mln lei	2,75 mln lei	2,75 mln lei	-	-
Supravegherea epidemiologică, monitoringul de stat inclusiv supravegherea de săntinelă a ITS	0,21 mln lei	0,21 mln lei	0,21 mln lei	0,21 mln lei	0,21 mln lei	1,05 mln lei	0,55 mln lei	-	0,50 mln lei
Asigurarea diagnosticului HIV/SIDA	0,387 mln lei	0,387 mln lei	0,387 mln lei	0,387 mln lei	0,387 mln lei	1,935 mln lei	1,0 mln lei	-	0,935 mln lei
Monitoringul tratamentului HIV/SIDA	0,381 mln lei	0,381 mln lei	0,381 mln lei	0,381 mln lei	0,381 mln lei	1,905 mln lei	1,0 mln lei	-	0,905 mln lei
TOTAL	22,613 mln lei	22,359 mln lei	22,245 mln lei	22,245 mln lei	22,245 mln lei	111,70 7 mln lei	44,465 mln lei	0,828 mln lei	66,414 mln lei

Nota explicativă:

1. Elaborarea programelor teritoriale de profilaxie infecției HIV/SIDA și ITS. Se prevede elaborarea în anul 2001 a programelor județene și municipale cu acoperirea financiară de 0,254 mln lei din proiectele înaintate organismelor internaționale.
2. Asigurarea inofensivității hemotransfuziilor și prevenirea transmiterii infecției HIV prin sânge. Se preconizează investigarea a 126 mii donări de sânge anual x 0,75 USD (costul unui test) = 94,8 mii USD x 12,67 (cursul leu/dolar) = 1,2 mln lei.
3. Implementare a programelor bazate pe strategia "Diminuarea noxelor" în rândurile consumatorilor de droguri" se prevede implementarea strategiei în mun. Chișinău, Bălți, Orhei, Soroca, Fălești câte 0,4 mln lei anual, acoperirea din sursele grantului aprobat de Fundația Soros și UNAIDS, cu cofinanțarea din bugetul de stat 0,05 mln lei.
4. Prevenirea transmiterii infecției cu HIV/SIDA și MST pe cale sexuală - Montarea a 3 spoturi video, dotarea instituțiilor medicale județene cu video audio aparatura, = 0,16 mln lei anual din proiectele care vor fi înaintate.
5. Accesibilitatea diagnosticului și tratamentului persoanelor cu maladii sexual transmisibile.

Examinarea gratuită la sifilis și gonoree a contingentelor prevăzute în documentele directive 0,1 mln lei (procurarea centralizată a reactivelor de laborator pentru microreacția de precepitare la sifilis 0,05 mln lei și pentru reacție de fixare a complementului sau TPHA 0,05 mln lei);

Tratamentul gratuit (benzatin-benzil penicilină G, penicilină - 0,210 mln lei; doxicilină 0,0227 mln lei, ciprofloxacină - 0,0673 mln lei) – total 0,4 mln lei.

6. Elaborarea și editarea materialelor educaționale: anual vor fi elaborate și editate câte 300 mii ex. x 0,87 lei 1 ex. = 0, 261 mln lei
7. Asigurarea asistenței medicale calificate, inclusiv cu preparate specifice antiretrovirale (300 persoane). Conform recomandărilor OMS pentru tratamentul persoanelor HIV+ și bolnavilor de SIDA va fi aplicată terapia specifică antiretrovirală cu 2-3 preparate. Cura de tratament anuală cu 2 preparate (Zidovudin+Didanozin) specifice antiretrovirale include 2 inhibitori nucleotidici ai reverstranscriptazei. Costul curei anuale este de 4840.00 USD x 300 persoane = 1,452 mln USD x 12,67 = 18,396 mln lei
8. Supravegherea epidemiologică, monitoringul de stat asupra infecției cu HIV/SIDA, inclusiv supravegherea de santinelă a contingentelor cu risc epidemic sporit: se prevede testarea a 12 mii persoane consumatoare de droguri intravenos, 13 mii persoane cu semne clinice a maladiilor sexual transmisibile, 10 mii deținuți în instituțiile penitenciare, 5 mii anonim, 10 mii conform indicațiilor clinice și epidemiologice, 10 mii recipienți de sânge, preparatelor și persoane supuse hemodializei, 20 mii persoane care pleacă și se întorc de peste hotare . În total 55 mii teste x 0,79 USD = 43,45 mii USD x 12,67 = 0,55 mln lei
9. Supravegherea epidemiologică, monitoringul de stat inclusiv supravegherea de santinelă a ITS - se prevede testare anuală a 50 min femei gravide, 2,5 mii persoane care pleacă peste hotare, 22 mii persoane cu semne clinice a ITS - 0,211 mln lei anual.
10. Asigurarea diagnosticului HIV/SIDA:
 1. Teste confirmative (Western Blot): 500 investigații x 35 USD = 17,5 mii USD x 12,67 = 0,222 mln lei;
 2. Teste pentru aprecierea stării sistemului imun: 1000 teste x 13 USD = 13 mii USD x 12,67 = 0,165 mln lei.

11. Monitoringul tratamentului HIV/SIDA: Echipament pentru efectuarea reacției polimerazei în lanț și aprecierea încărcăturii virale 30 mii USD x 12,67 = 0,381 mln lei.

*** Sursa de finanțare - Fundația „Soros” - 29,430.00 USD; UNAIDS - 37,840.00 USD**

**INDICII DE BAZĂ ȘI CRITERIILE DE EVALUARE A
PROGRAMULUI NAȚIONAL DE PROFILAXIE ȘI COMBATERE
A INFECȚIEI HIV/SIDA ȘI INFECȚIILOR CU TRANSMITERE SEXUALĂ**

INDICII	REZULTATELE SCONTATE	TERMENELE
STRATEGIA 1		
1 Determinarea infecției cu HIV/SIDA și MST ca problemă prioritară a politicii statului în domeniul sănătății publice.	Crearea Comisiei Naționale interdepartamentale multisectorale de profilaxie infecției HIV/SIDA și MST. Asigurarea efectuării activităților multisectorale.	Trimestrul IV, 2000
	Aprobarea Programului Național de profilaxie și combatere a infecției HIV/SIDA și MST	Trimestrul IV, 2000
2. Constatarea dreptului omului ca prioritate statală	Perfectarea legislației privind prostituția, homosexualismul și narcomania	2001-2002
3. Concepția multisectorală și interdepartamentală în realizare activităților	Ministerele, departamentele și administrația publică locală vor elabora și realiza programe (activități) întru realizarea Programului Național de profilaxie și combatere a infecției HIV/SIDA și maladiilor sexual transmisibile	2001
STRATEGIA 2		
1. Cuprinderea persoanelor consumatoare de droguri în programele bazate pe strategia "Diminuarea noxelor"	Desfășurarea Programelor în mun. Chișinău, Fălești, Bălți, Orhei	2001-2002
2. Tratare eficace a persoanelor consumatoare de droguri	Până la 10% din numărul persoanelor consumatoare de droguri supuse tratamentului	2001
	Până la 25% din numărul persoanelor consumatoare de droguri supuse tratamentului	2002
3. Numărul persoanelor consumatoare de droguri cuprinși cu tratamentul	Nu mai puțin de 95% din numărul persoanelor depistate	2001-2002
	Nu mai puțin de 50% din numărul total de narcomani	2003-2005
4. Profilaxia primară a narcomaniei	Până la 25% de adolescenți și tineri din grupul cu risc sporit vor schimba comportamentul	2001-2002
	Până la 35% de adolescenți și tineri din grupul cu risc sporit vor schimba comportamentul	2003-2005

STRATEGIA 3		
1. Prevenirea infecției HIV/SIDA și BST în rândurile tineretului	Cuprinderea tineretului studios a instituțiilor de învățământ pre- și universitar în studii la capitolul "Sexualitate, prevenția HIV/SIDA, MST și narcomaniei" și formarea comportamentului inofensiv în prevenție.	2001-2005

STRATEGIA 4		
1. Asigurarea inofensivității hemotransfuziilor, intervențiilor și manoperelor medicale	Testarea obligatorie a fiecărei donări de sânge și preparatelor de sânge la SIDA, hepatite și sifilis	2000-2005
	Aprovizionarea instituțiilor sanitare cu minimumul garantat de echipament, instrumentariu, dezinfectanți și detergenți	2000-2005
	Asigurarea personalului medical cu mijloace de protecție individuală	2000-2005

STRATEGIA 5		
1. Eficacitatea programelor educaționale	Stabilizarea indicilor morbidității prin boala sifilis	2001-2002
	Micșorarea indicilor morbidității prin boala sifilis cu 5-10%	2003-2005
2. Accesibilitatea populației la asistența dermatovenerologică	Majorarea adresării persoanelor cu semne clinice a gonoreei și uretritelor cu etiologia negonoreică la 30%	
	Tratarea persoanelor cu MST în unitățile sanitare nespecializate 10%	2001
	Tratarea persoanelor cu MST în unitățile sanitare nespecializate 20%	2002-2005
3. Accesibilitatea populației la prezervative	Realizarea prezervativelor prin rețeaua farmaceutică, hoteluri, restaurante, unitățile de comerț, gări etc.	2001-2005

STRATEGIA 6		
1. Evidența și cuprinderea femeilor HIV+ cu consultații	Cuprinderea cu consultații privind riscul transmiterii infecției HIV de la mama la făt în timpul gravidității, nașterii și alaptării 100% femei HIV+	2001-2005
2. Accesibilitatea diagnosticării precoce a gravidității femeilor infectate cu HIV	Cuprinderea cu investigații ultrasonore a femeilor gravide HIV+ pentru determinarea termenului gravidității	2001-2005
3. Accesibilitatea femeilor infectate HIV+ la prezervative	Distribuirea prezervativelor femeilor HIV+ prin intermediul pleningului familial	2001-2005

STRATEGIA 7		
1. Asigurarea asistenței medicale persoanelor HIV+ și bolnavilor de SIDA	Spitalizarea bolnavilor de SIDA și persoanelor HIV+ și accesibilitatea la tratament antiretroviral specific	2001-2005

STRATEGIA 8		
1. Supravegherea epidemiologică, monitoringul de stat asupra infecției cu HIV/SIDA și MST	1. Efectuarea supravegherii epidemiologice a infecției HIV/SIDA și MST în Republică și în teritoriile administrative.	2001-2005
	2. Efectuarea supravegherii epidemiologice de santinelă: - consumatorilor de droguri -5000 - cu semne clinice a MST -2000 - femeilor gravide - 5000 - contingentului instituțiilor penitenciare - 2000 - femeilor care practică sex comercial -500 - persoanelor care se întorc de peste hotare - 2000 - contingentul orfelinatelor - 200	2000-2005

**LISTA
PROGRAMELOR NAȚIONALE ȘI PROIECTELOR CARE VOR CONTRIBUI
LA REALIZAREA UNOR STRATEGII ȘI ACTIVITĂȚI PREVĂZUTE
ÎN PROGRAMUL NAȚIONAL DE PROFILAXIE ȘI COMBATERE A INFECȚIEI
HIV/SIDA ȘI INFECȚIILOR SEXUAL TRANSMISIBILE**

1. Programul Național de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață, Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1000 din 28.09.98.
3. Programul Național de combatere a hepatitelor virale B,C și D, Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 507 din 02.06.1997
4. Programul de combatere a narcomaniei și narcobusinessului, Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 303 din 30.03.2000.
5. Programul Național de asistență în planificarea familială și sănătatea reproductivă Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 527 din 08.06.1999
6. Programul național de ameliorare a asistenței medicale perinatale a populației Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1171 din 18.12.1997
7. Proiectul MOL/99/001 "Acordarea asistenței în planificare strategică în domeniul HIV/SIDA și implementarea activităților de prevenție și informare" susținut de Programul Global ONUSIDA (UNAIDS).

**LISTA PROIECTELOR APROBATE DE GRUPUL TEMATIC ONU SIDA
ÎN REPUBLICA MOLDOVA ȘI PREZENTATE ÎN ORGANISMELE
INTERNAȚIONALE PENTRU FINANȚARE (Open Society Institute, New York, Soros
Foundation, Moldova, UNAIDS)**

1. Diminuarea noxelor în rândurile consumatorilor de droguri (Chișinău, Bălți, Fălești, Orhei), costul total 66,770 USD.

2. Elaborarea Standardelor Naționale de tratament paleativ a persoanelor infectate cu virusul HIV și bolnavilor de SIDA, costul total 9,960 USD.